

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ІНТЕРЛІНГВІСТИКИ

СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА КРАЇН ОСНОВНОЇ МОВИ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад
Форма навчання	Денна
Курс	ІІІ
Семестр	V

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

ЗМІСТ

1. Загальний опис курсу.
2. Інформація про викладача.
3. Анотація до курсу.
4. Мета та основні завдання курсу.
5. Компетентності та результати навчання.
6. Структура курсу.
7. Завдання для самостійного опрацювання.
8. Система оцінювання курсу.
9. Політика курсу.
10. Рекомендована література.

1. Загальний опис курсу

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів: 90 год. / 2 кредити		Рік навчання: 3
		Семестр: 5-ий
		Лекції: 26 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 20 год. Консультації: 6 год.
	Самостійна робота: 38 год.	
Мова навчання: французька		Форма контролю: екзамен

2. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Станіслав Ольга Вадимівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Посада	Професор, завідувач кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Контактна інформація	м. т. (050)9567023; (068)6280677
	stanislav@eenu.edu.ua, olga.stanislav@ukr.net
Дні занять	(посилання на електронний розклад). Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

3. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Сучасна література країн основної мови» викладається на третьому році навчання для студентів першого (бакалаврського) ОПП «Мова і література (французька). Переклад». Предмет викладається французькою мовою. Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття.

У курсі здійснюється загальний огляд французької літератури кінця ХХ-початку ХХІ століття. Увагу зосереджено на характерних жанрово-стильових особливостях та ідейно-тематичних тенденціях, специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «новий роман», «абсурдистська драма», «постмодернізм», «неоміфологізм», «жіночий роман», «пошуки власної ідентичності у романі», «постколоніальні

тенденції франкомовної літератури» та ін. Зміст дисципліни охоплює філософсько-естетичні концепції й теорії, що лягли в основу формування літературної парадигми у творчості французьких письменників. Літературні явища вивчаються у загальносвітовому контексті шляхом їх порівняльного аналізу із попередніми та наступними періодами. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.

Пререквізити та постреквізити дисципліни. Підґрунтям для викладання курсу «Сучасна література країн основної мови» є врахування цілісного та системного наукового підходу до вивчення іноземної (французької) мови, який полягає в отриманні знань не лише про іноземну мову, але також і про її літературу, культуру, історію тощо. Підґрунтям для викладання курсу «Сучасна література країн основної мови» є врахування знань здобутих у школі під час вивчення предмету «Зарубіжна література», а також «Вступу до літературознавства», «Історії літератури основної мови», «Лінгвокраїнознавства» тощо. До постреквізитів (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення «Сучасної літератури країн основної мови») належать «Сучасні літературні течії», «Аналіз художнього тексту» та інші.

4. Мета та основні завдання курсу

Мета курсу: забезпечити студентів знаннями провідних соціокультурних та естетичних тенденцій французької літератури у розмаїтті течій, шкіл та постатей, взаємодії конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Основні завдання:

- розкрити особливості основних напрямів, течій і шкіл у французькій літературі кінця ХХ початку ХХІ століття, їх становлення та розвиток;
- виявити основні тенденції оновлення художньої мови, трансформації літературних жанрів в поезії і прозі;
- дати уявлення про різні підходи, що існують у сучасній літературознавчій науці до оцінки новітнього літературного процесу;
- показати органічний зв'язок творчості французьких поетів і письменників кінця ХХ початку ХХІ століття з літературною традицією;
- на прикладі аналізу окремих творів розкрити характер, унікальність творчого пошуку основних представників реалістичної, модерністської та постмодерністської французької літератури;
- навчити використовувати в самостійній науково-дослідницькій роботі методологічні підходи до літературних текстів французьких письменників ХХ століття.

5. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студенти будуть **знати**: підходи, що існують у сучасній науці, до вивчення сучасної літератури; характеристики основних напрямів, течій і шкіл у французькій літературі кінця ХХ початку ХХІ століття, особливості їх становлення та розвитку; тенденції розвитку основних літературних жанрів; творчість основних сучасних французьких письменників; **вміти**: орієнтуватися у сучасному літературному процесі; володіти навичками самостійного дослідження творчості представників сучасної французької літератури в межах проблем літературознавства.

Студенти здобуть **компетентності**:

- здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку літературознавства;
- володіння методами наукового аналізу літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- володіння теоретичними знаннями про сучасну франкомовну літературу, основні тенденції її розвитку ХХ-ХХІ століть;
- формування фундаментальних уявлень про інтерпретацію художнього твору з позицій різних методологій; комплексний літературознавчий аналіз художніх творів; розуміння засобів реалізації поетикальних властивостей художніх текстів зарубіжних авторів ХХ – початку ХХІ століття;
- здатність здійснювати літературознавчий аналіз творів сучасної французької літератури, основних тенденції її розвитку в ХХ-ХХІ століттях;
- здатність визначати основні етапи розвитку сучасної французької літератури;
- здатність самостійно орієнтуватись у літературному процесі Франції;
- здатність проводити жанрово-композиційний та філологічний аналізи художніх творів, що вивчаються;
- здатність вільно послуговуватися літературознавчою термінологією;
- здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання, вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу.

6. Структура курсу

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин				Форма контролю (бали)
		Лекції	у тому числі			
			Практичні заняття	Консультації	Самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7

Семестр 5						
Змістовий модуль 1						
ТЕМА 1. Риси епохи, шляхи оновлення художньої мови.	10	2	2	1	5	ДС+ДБ
Разом за змістовим модулем 1	10	2	2	1	5	
Змістовий модуль 2						
ТЕМА 2. Розвиток французької поезії: від символізму до сюрреалізму. Символізм в бельгійській літературі: Е. Верхарн, М. Метерлінк	12	4	2	1	5	ДС+ДБ
Разом за змістовим модулем 2	12	4	2	1	5	
Змістовий модуль 3						
ТЕМА 3. Л. Арагон, Р. Мартен дю Гар, Ф. Моріак Реалістичні традиції та їх модифікації у французькому романі ХХ століття: А. Франс, Р. Роллан, А. де Сент-Екзюпері, А. Барбюс	19	6	4	1	8	ДС+ДБ
ТЕМА 4. Оновлення романної традиції в творчості М. Пруста і А.Жіда	15	4	4	1	6	ДС+ДБ
Разом за змістовим модулем 3	34	10	8	2	14	
Змістовий модуль 4						
ТЕМА 5. Роман і філософія екзистенціалізму: творчість А. Мальро, А. Камю, Ж.-П. Сартра	10	2	4	-	4	ДС+ДБ
ТЕМА 6. Французький «новий роман»: Н. Саррот, А. Роб-Грійє, М.Бютор, К. Симон.	11	4	2	1	4	ДС+ДБ
ТЕМА 7. «Новий театр»: драматургія Е. Іонеско, З. Беккета, Ж.. Жене, Б. Віана	13	4	2	1	6	ДС+ДБ
Разом за змістовим модулем 4	34	10	8	2	14	40

Види підсумкових робіт	Бал
Модульна контрольна робота	30
Презентація творчості письменника	20
Аналіз прочитаних творів	10

ДС – дискусія, ДБ – дебати.

7. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

№	Тема	Кількість годин
1.	Історичний контекст розвитку французької літератури другої половини ХХ століття. Оновлення традиції та пошук нових форм письма. Інтелектуальний контекст французької літератури (феноменологізм, екзистенціалізм, неогегельянство, структуралізм тощо). Літературна критика й видавнича справа у Франції.	2
2.	Французький роман 1945-1968 рр. Творчість Блеза Сандрара, Франсуа Моріака, Жоржа Бернаноса, Луї Фердінана Селіна, Маргеріт Юрсенар тощо. Молодіжна контркультура і паралітература. Своєрідність детективних жанрів у французькій літературі ХХ ст. «Чорна серія» детективних романів М. Дюамеля, пародійний детектив Ж.-П. Маншетта, вплив американської традиції на творчість Лео Мана.	3
3.	Вплив студентської кризи на розвиток літератури та демографічних змін суспільства. Визнання культурної самотності та ідентичності літератури соціальних меншин. Експерименти Р. Кено. Поняття «вторинного письма» та «деконструкції».	3
4.	Новаторські принципи «Нового театру». Вплив філософії екзистенціалізму та драматургії А. Арто на реформування драми. Аналіз творчості Ежена Йонеско. Тематика, проблематика та сюжетна своєрідність п'єс «Голомоза співачка», «Стільці», «Носороги» (одна з п'єс, на вибір студентів).	2
5.	Основні принципи «Нового роману», відмінність від традиційного роману. Вплив кінематографу на кризу жанру роману та метамови прозових форм письма. «Авантюра письма» автобіографічного жанру Н. Саррот. «Тропізми» як пошук та фіксація стрімких порухів думки. 3. Суб'єктивний реалізм А. Роб-Грійє, експерименти з часом у збірці «Миттєвості». Кінематографічне експериментування у прозі Клода Сімона (колаж, монтаж, відмова від пунктуації, циклічність історії)	4
6.	Синтез класичних традицій та сучасності, пошуки власної ідентичності у французькій літературі другої половини ХХ ст. Повернення до істин. приватних, часткових, дрібно периферійних, до суб'єктивної оповіді й автобіографічного жанру у творчості Ромена Гарі, Мілана Кундери. Пошуки втраченого часу у детективному жанрі Патріка Модіано. Історичність, ліричність та гумор автобіографічного циклу Жана Руо.	3
7.	Неоміфологізм у романі ХХ ст. Неоміфологізм та постмодернізм. Новаторство Анрі Боша та Анрі Боско у наративній структурі та творенні новітнього міфу. Творчість Жульєна Грака. Сюрреалістична поетика роману «Узбережжя Сірта». «Гіперреалізм» Мішеля Турньє.	3
8.	Жіночий роман французької літератури кінця ХХ ст. Вплив трактату Сімони де Бовуар «Друга стаття» на пошук феміністських тенденцій у літературі. Поетика тексту жіночого роману, наративні стратегії та відкритість оповіді. Архетип Великої матері у тексті-театрі-фільмі М. Дюрас. Новаторство тематики та проблематики (мутизм, вуаеризм). 4. Етнотекстуальне письмо автобіографічного циклу Анні Ерно. Жіночий роман та масова література. Творчість А. Гавальди, А.Нотомб, А.М Люган та інші.	3
9.	Постмодернізм у французькій літературі ХХ–ХХІ ст. Філософське, соціологічне та культурологічне підґрунтя формування новітніх тенденцій. Роль маркетингу у розвитку постмодерністської літератури. Мінімалізм у французькій літературі: Ж. Перек, П. Кіньяр, Р. Мійє. Провокативний нігілізм М. Уельбека, Ф. Бегбедера. Фікційний світ романів А. Мюссо, М. Леві.	4
10.	Франкомовний роман Квебеку (Габріель Руа, Андре Ланжевен, Анна Гебер, Неллі Аркан). Бельгійський роман французькою мовою (Домінік Ролен, Марсель Моро, Ж.-К. Піротт та ін.). Французький роман у романській Швейцарії (Ніколя Був'є, Ів Велан, Етьєнн Барільє, Амелі Плом). Франкомовний роман Африки та Карибського узбережжя (Рене Маран, Жорж Мовуа).	3

8. Оцінювання

Навчальний курс складається з двох залікових кредитів. У шостому семестрі заліковий кредит закінчується заліком. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни. Оцінювання знань студента охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Поточний контроль реалізується в оцінюванні усних відповідей на семінарських заняттях, а також включає: присутність студента на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах та фіксується у журналі. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за чотири змістових модулі (ЗМ), становить 40 балів.

Підсумковий контроль (максимум 60 балів) включає: 1) написання контрольної роботи з курсу (30 балів), 2) презентацію творчості одного з письменників (20 балів), 3) аналіз прочитаних творів (10 балів). Контрольна робота базується на матеріалі, який студент опрацював при виконанні завдань для самостійної роботи. Контрольна робота складається з 6 питань, за кожне з яких студент може отримати максимум 5 бали; оцінка за контрольну роботу розраховується з суми оцінок за кожне питання. Підготовка презентації про творчість одного з французьких письменників сучасного періоду передбачає складання невеликого інформаційного повідомлення про автора (10 балів) та підбір слайдів про нього (10 балів), що складає сумарно 20 балів. Аналіз творів включає короткий переказ змісту прочитаного та його обговорення (10 балів).

Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься у залікову відомість. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент складає іспит (питання додаються). У цьому разі оцінка підсумкового контролю скасовується, а іспит оцінюється у 60 балів.

Рейтингова оцінка визначається за 100-бальною шкалою і включає бали поточного контролю (максимум 40 балів) та бали підсумкового контролю (максимум 60 балів).

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Питання на екзамен:

1. La périodisation chronologique de la littérature française du XXième siècle. Les caractéristiques de l'époque.

2. La périodisation de la littérature française du XXième siècle d'après les courants littéraires, leurs caractéristiques essentielles et les représentants.
3. Le néoréalisme du XXième siècle et ses représentants dans la littérature française.
4. La modification des traditions romanesques dans la littérature française du XXième siècle (R. Rollan, A. France, R. M. du Gard, A. de Saint-Exupéry, F. Mauriac).
5. Le surréalisme littéraire du XXième siècle et ses représentants dans la littérature française (A. Breton, A. Gide, M. Proust).
6. « L'écriture automatique » d'André Breton comme un des principes du surréalisme.
7. L'existentialisme littéraire du XXième siècle et ses représentants dans la littérature française (A. Camus, J.-P. Sartre).
8. Le théâtre d'absurde : les particularités du genre et ses représentants dans la littérature française (E. Ionesco, S. Beckett).
9. Le nouveau roman : ses principes et ses représentants dans la littérature française (N. Sarraute, A. Robbe-Grillet, M. Butor).
10. Les racines du postmodernisme, ses caractéristiques et ses représentants dans la littérature française (M. Houellebecq, J.-M. G. Le Clézio, P. Modiano).

9. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.
- У випадку пропуску 5 чи більше лекційних / практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену).
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю.
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на лекційних і практичних заняттях.
- Студент може перескласти будь-яку тему практичного заняття.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує – балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.
- Студент має право подати апеляцію на будь-яку отриману під час підсумкового контролю (контрольну роботу, тестове завдання) оцінку.

- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, перед документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

10. Рекомендована література

1. Мільнер М., Бєсьєр Ж., Бланкман Б. та інші. Алхімія слова живого. Французький роман 1945 – 2000 р.: навч. посібник для вищих навчальних закладів. К.: Промінь, 2005. 383с.
2. Яцків Н.Я. Французька література ХХ століття: навч. посібник. ІваноФранківськ: Симфонія форте, 2014. 124 с.
4. Bloudeau N., Allonache F., Né M.-F. Littérature progressive du français. CLE International, 2004. 160p.
5. Darcos X. Histoire de la littérature française. Hachette, 1992. 527 p.
6. Raimond M. Le roman. Armand Colin, 2008. 190 p.
7. La littérature française : dynamique & histoire. Sous la direction de J.-Y. Tadié, Gallimard, 2007. 929 p.
8. La littérature française de A à Z. Sous la direction de Claude Eterstein. Hatier, 2011. 477 p.
9. Tadié J.-Y., Cerquiglini B. Le roman d'hier à demain. Gallimard, 2012. 458p.
10. Viart D., Vercier B. La littérature française au présent. Bordas, 2007. 539 p.
11. Viart D. Le roman français au XX siècle. Armand Colin, 2011. 222 p.
12. Zavadovskaya S.Y. Littérature française. Le XX siècle. Moscou, 1993. 304 p